בס"ד

פרד"ס יהודה

עלון שבועי באידיש ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק

חג השבועות תשע"ח

פרקי אבות פרק ו איז א הכנה פאר שבועות

דער מנהג העולם איז צו ענדיגן די זעקס פרקים צווישן פסח און שבועות. פרק ששי האט עלף משניות און עלף פסקים אויף קנין התורה. און עס איז פונקט גוט אז דעם פרק לערנט מען טאקע פאר קבלת התורה. כדי צו וויסן פריערט ווי אזוי איז מען קונה תורה און מאכן די ריכטיגע הכנה פאר קבלת התורה. ממילא די ערשטער 5 פרקים זענען עניני דרך ארץ וואס איז קדמה לתורה, און פרק ו' איז די הכנה, און נאכדעם שבועות קבלת התורה. (שמח זבולון)

הכנה צו קבלת התורה

די הכנה פון קבלת התורה איז געווען נעשה ונשמע. ווייל מיט דעם וואס די אידן האבן געוויזן דעם אויבערשטן אז זיי געטרויען אים ווייל ער איז א נותן טוב, ממילא נעשה. מיר וועלן טאן. און מיט דעם האט זיך געשאפט א נאנטקייט כלל ישראל צום אויבערשטן. (חשבה לטובה אלעסק)

שטייט אין אסאך ספרי חסידות אז די ספירה פון זיבן וואכן איז א הכנה פאר קבלת התורה, און דער עומר האט אויך אריינגעברענגט אמונה אין השגחה פרטית, וואס דאס איז די יסוד פון כל התורה כולה. (המו"ל)

וְהָיוּ נְכֹנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי: (י"ט י"א) זאגט דער לב שמחה פון גור, אז דא ליגט צוויי שטארקע נקודות: איינס אז מען דארף מאכן א הכנה פאר קבלת התורה און אויך שטייט והיו א לשון עתיד אז די הכנה זאל העלפן אז די קבלת התורה זיין בלייבן אויף ווייטער נאך יום טוב. דיער הייליגע בית אהרן ברענגט והשיאנו, מען דארף אנלאדענען די מועדים, און עס זאל בלייבן שטענדיג א רשימה פון יו"ט.

ב' סיון הוא יום המיוחס

וואס דער אויבערשטער האט דעמאלטס געזאגט: והייתם לי סגולה מכל העמים וגו' ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש: (שם ה-ו) נאך א טעם כלל ישראל איז א אויסגעצייכנטע פאלק. ווייל אין דעם טאג וועט אויספאלן יום הכיפורים אין דעם קומענדיגע יאר. (עירין קדישין רוזין) נאך א טעם ווייל עס שטייט אין ילקוט שמעוני (סי' תרפ"ד) בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו בהם אומות העולם וכו' סתם הקב"ה את פיהם ואמר הביאו לי ספר יוחסין שלכם ע"כ. און דורדן ספר יוחסין פון כלל ישראל האט דער אויבערשטער געגעבן די תורה, קען מען זאגן אז ווייל ב' סיון האט נישט קיין חשיבות. דעריבער האט מען באשטימט ב' סיון א יו"ט און זכר פון ספר יוחסין וואס כלל ישראל האבן געברענגט, קומט אויס אז פון א' סיון ביז שבועות האט יעדן טאג א געוויסע חשיבות. (שמח זבולון)

שלשת ימי הגבלה

והיו נכנים ליום השלישי דריי טעג פון זיך מקדש ומטהר זיין און זיך גרייטן צו קבלת התורה. הרה"ק ר' מנחם מענדל מרימינוב זיע"א פרעגט וואס האבן די אידן געטאן ביים בארג סיני ביז קבלת התורה זיי האבן נישט געהאט די תורה צו לערנען דעמאלטס נאר ער ענטפערט אז זיי האבן געזאגט אהבה רבה. (ילקוט מנחם) אין זיין ספר בארת המים ברענגט ער אז כלל ישראל האבן געבעטן צום אויבערשטן והאר עינינו בתורתיך ודבק לבנו במצותיך. דער הייליגע סאדיגורא זאגט אז אין די טעג האבן די אידן זיך אויסגעארבעט און דערגרייכט צו מדריגת האבות הקדושים. וואס די הייליגע אבות האבן משיג געווען תורה איידער מען האט דאס געגעבן. אין זוהר הק' שטייט (ח"ב צ"ד) אז דער רבש"ע האט די אידן אויסגעלערנט מעשה בראשית און מעשה מרכבה.

פנינים לחג השבועות

שמות החג די 4 נעמען פון שבועות

דער יו"ט שבועות האט פיר נעמען חַג הקציר, חַג השבועות, יום הביכורים, עצרת, די ערשטע דריי שטייט אין די תורה. חג הקציר: שטייט וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה (שמות כג טו) חג השבועות: שטייט וְחַג שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים (שם לד כב) און אויך שטייט וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַה' אֱלֹקֶיךָ (דברים טז י) יום הביכורים: שטייט וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה' בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם וגו' (במדבר כח כו) דער נאמען עצרת האבן די חז"ל געגעבן. (המו"ל)

פארוואס רופן מיר דאס חג השבועות

שטייט אין ספר טור ברקת סי' קצ"ד (זכר דוד מר' דוד זכות מודינא דף רנ"ד) פארוואס רופט מען דאס חג השבועות ווייל דער אויבערשטער האט געשוואוירן צו די אידן אז ער וועט זיי נישט בייטן פאר א אנדערע פאלק און די אידן האבן געשוואוירן צום אויבערשטן אז זיי וועלן אים נישט איבערבייטן און ווייל די שבועות זענען געווען ממש פאר מתן תורה דעריבער רופט מען היינט דעם יו"ט: שבועות. און ער לייגט צו אז דעריבער איז דאס לשון רבים שבועות וועגן די צוויי שבועות. שטייט אין של"ה הק' (דף קצו) עס הייסט שבועות ווייל דער שורש איז שב"ע וואס די ר"ת איז שבועות ביכורים עצרת.

דער יו"ט האט 4 נעמען שבועות, ביכורים, עצרת און מתן תורתינו. מען זאגט נאך פון הגאון מווילנא זיע"א א רמז שבע"ת איז נוטריקון: שבועות, ביכורים, עצרת און תורתינו.

פארוואס הייסט שבועות מיטן לשון עצרת?

שטייט אין ספר ליקוטי מהרי"ח בשם דעם הייליגן קדושת לוי, אז פסח האט דאס א מצוה וואס האט עבודה וואס דאס איז מצה און די איסור עסן חמץ, סוכות איז דא די עבודה און מצוה פון סוכות, אבער שבועות האט נאר די עבודה פון נישט טאן מלאכה, און עצרת שטייט אין רש"י פ' פנחס פון די ספרי וביום השמיני עצרת, מיינט עצורים בעשיית מלאכה צוריק האלטן פון ארבעט, ממילא איז גוט לויט דעם וואס מען טרעפט ביי שמיני עצרת און שביעי של פסח אז זיי ווערן אנגערופן עצרת איז אויך די סיבה ווייל דעמאדטס איז נאר די מצוה פון עצרת פון מלאכה. און די סיבה פארוואס שטייט נישט אין די תורה אז שבועות הייסט עצרת? ווייל דעמאלטס איז געווען אין בית המקדש די מצוה פון שתי הלחם אבער שפעטער איז דאס נישט שייך. (ליקוטי מהרי"ח)

נאך א טעם פארוואס הייסט דער יום טוב שבועות עצרת

ווייל אין יו"ט פסח האט דער רבש"ע אראפ געשיקט גרויסע השפעות און כל טוב, אבער כלל ישראל איז נאך נישט געווען אויסגערייניגט פון טומאת מצרים בשלימות און מען האט געמוזט ציילן ספירה ביז שבועות ווען כלל ישראל איז שוין געווארן אויסגערייניגט און געקענט נעמען די השפעות צו זיך אז דאס איז דער לשון עצרת מען נעמט צוזאמען די השפעות. עס איז דא א טעם פון די חכמי הספרדים: ווייל עצרת איז א לשון פון זיך איינהאלטן מיינט מען פון יצר הרע. און די תורה איז דאך דער מיטל אז מען זאל זיך איינהאלטן פון פאלגן דעם יצר הרע. דעריבער רופט מען דעם יו"ט עצרת.

פאַרוואָס רופט מען דאס זמן מתן תורתנו און נישט זמן קבלת תורתינו? ווייל דער זמן פון קבלת התורה איז יעדן טאג, און מתן תורתינו איז נאר אין שבועות. (הרה"ק מקוצק)

פאַרוואָס שטייט נישט אין די תורה אז מען האט געגעבן די תורה אין שבועות? נאר עס שטייט אין פסוק (שמות י"ט א') ביום הזה באו מדבר סיני פרעגט רש"י עס וואלט געדארפט שטיין ביום ההוא, און פאַרוואָס שטייט ביום הזה שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום נתנו: זעט מען אז עס איז שייך מתן תורה יעדן טאג דעריבער שטייט נישט אין די תורה אז מען האט געגעבן די תורה אין שבועות ווייל עס איז ביום הזה, יעדן טאג. (עקידת יצחק- אלכסנדר) כמעט דער בחינה שטייט אין הייליגן ספר בית אהרן וז"ל: כי באמת קבלת התורה היא בכל זמן, רק במעמד הר סיני היו קולות ולפידים, וכל דבר בהתגלות, וכעת הכל בהסתר עכ"ל.

שָׁבֻעוֹת אדער שְׁבוּעוֹת

שטייט אין די תורה (דברים ט"ז ט"ז) ובחג הַשָׁבֻעוֹת א קמ"ץ אונטערן שי"ן, זאגט דער הייליגער אור החיים אין זיין ספר טור ברקת אל תקרי שבועות בקמץ תחת השי"ן אלא בשווא –און מיר רופן דאס שְׁבוּעוֹת– ווייל עס איז א חג שנעשו בו שתי שְׁבוּעוֹת, איין שבועה: אז ער וועט אונז נישט בייטן פאר א אנדערע פאלק, די צווייטע שבועה איז: מיר וועלן קיינמאל נישט אוועקגיין פון אים, דעריבער זאל מען זאגן שְׁבוּעוֹת.

וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד: (שמות י"ט י"ט) הולך איז א לשון הווה. עס גייט יעצט. ווייל דער קול השופר פון מתן תורה איז נאך ממשיך און גייט אין אלע דורות. עס איז שטארק אליין און מחזק אנדערע. (בית אהרן) דעריבער איז געברענגט אז צדיקים זענען זוכה צו הערן די קולות יעדן יאר.

קַבָּלַת התורה מיט אחדות

די קריאת התורה פון שבועות איז בחודש השלישי וגו': און חודש השלישי איז חודש סיון וואס איר מזל איז תאומים א צווילינג וואס דאס איז צווי, דאס קומט צו מרמז זיין אז עס איז נישט מעגלאך צו מקיים זיין די תורה נאר מיט אחדות מיט אלע אידן, ווייל עס איז דא מצוות וואס נישט יעדער קען דאס מקיים זיין, דאס איז דער ענין פון שלישי און מזל תאומים איז, אז א יחיד קען נישט מקיים זיין כל התורה נאר באחדות מיט נאך אידן. (ילקוט הגרשוני) אין בית אהרן שטייט אז דער ענין פון שלישי איז א סגול וואס איז דער ענין פון אחדות.

קדושת החג א צייט צו בעטן פאר די גאולה

הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם: (פסחים ס"ח:) עס איז באוואוסט אז מען טאר נישט בעטן פאר די גאולה, אבער אין עצרת וואס איז קבלת התורה, און עס שטייט אין גמ' (עירובין נ"ד.) חירות משיעבוד מלכיות: אז ביי קבלת התורה איז מען געווארן פריי פון שיעבוד מלכיות, וואס דאס איז גאולה. דעריבער אין שבועות איז די צייט צו מתפלל זיין פאר די גאולה, און דאס שטייט הכל מודים בעצרת דבעינן –בעינן איז א לשון פון אם תבעיון בעו (ישעיהו כ"א. י"ב) וואס דאס איז א לשון פון תפלה און בקשה– נמי לכם: בעטן פאר די גאולה, און מען קען צולייגן אז נמי לכם איז בגימטריא ק"ץ. (מאמר מרדכי מהה"צ ר מרדכי מנדבורנא)

דביקות ביי לְךָ ה' הַגְּדֻלָּה

הרה"צ ר' צבי הירש מרודניק זצוק"ל איז געווען ביי זיין זיידן דער הייליגער דברי חיים אויף שבועות, און האט דערציילט אז דער דברי חיים ביי שחרית, ווען ער איז אנגעקומען צו ויברך דוד האט ער געגעבן א שריי אויס: לך ה' הגדולה, און האט זיך זייער שטארק צופלאמט און זיך פארדביקות פאר 6 שעה, און דער גאנצער עולם איז געפאלן אויף זייער פנים און געוויינט און פון אסאך וויינען האבן זיי כמעט געחלש'ט. (אוצר ישראל)

דער יסוד פון א גאנץ יאר

יום טוב ווערט אנגערופן רגל וואס מיט דעם רגל שטייט א מענטש, אלע ימים טובים זענען ג' רגלים, וואס זיי זענען דער יסוד פון א גאנץ יאר און לויט וויפיל א מענטש נעמט זיך אויף יו"ט עול מלכות שמים און שמחת יו"ט און ער דינט דעם אויבערשטן אזוי וועט זיין א גאנץ יאר אזוי ווי דער הייליגער בית אהרן שרייבט אז עס זאל בלייבן א רשימה פון דעם יום טוב. און בפרט שבועות וואס איז באקאנט די ווארט פון בית אהרן וואס האט אמאל געפרעגט פאַרוואָס קומט מען צו פארן צום צדיק אויף ר"ה ווען ראש השנה איז ארויף א בילקע, אראפ א בילקא, אבער שבועות איז הויל הארץ? און ר' ברוכ'ל ממעזיבוז זאגט אז שבועות איז דער יום הדין וויפיל תורה און רוחניות וועט א מענטש באקומען, דעריבער דארף מען אריינכאפן דעם יום טוב מיט תורה און רוחניות דאס מיינט רגל. וואס דאס איז דער יסוד פון א מענטש. דער הייליגער שפת אמת שרייבט: אז חידושי תורה פון א גאנץ יאר איז תלוי אין שבועות, ווייל אזוי ווי די נביאים האבן מקבל געווען זייער נביאות ביים בארג סיני, אזוי איז יעדער מענטש מקבל אין דעם יו"ט וואס ער קען מחדש זיין אין תורה, דאס זאגט די גמ' אלמלא האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא, דוקא די טאג וואס דאס איז דער יום טוב וואס פון דעם איז מען מחדש חירושי תורה א גאנץ יאר, דער אבני נזר שרייבט אז די אלע השפעות אויף תורה און מצות פאר א גאנץ יאר קומט פון יו"ט שבועות. דער הייליגער מנחת אלעזר שרייבט אין ספר שער יששכר אז יו"ט שבועות איז א זמן פאר פרנסה בני חיי ומזוני. (המו"ל געבויט אויף די ספרים קדושים)

וואס מיינט ביום "הזה"

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי: (שמות יט-א) זאגט רש"י מהו "בַּיּוֹם הַזֶּה"? שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאלו היום נתנו. צו פארשטיין וואס איז דער ענין פון תורה אז עס זאל זיין אזוי ווי עס איז יעצט געגעבן געווארן? נאר ווען א איד ווייל זיך זעצן לערנען תורה, קומט שטענדיג צו אים דער יצר הרע און גיט אים אריין א געפיל אין זיין הארץ, אז ער וועט סיי ווי נישט קענען לערנען ווייל ביז יעצט האסטו געלערנט און האסט גארנישט קונה געווען. און דאס ברענגט אים אריין א "יאוש" און דורך דעם קען דער מענטש אויפהערן אינגאנצען צו לערנען. דעריבער מוז מען זען ווען מען זעצט זיך לערנען אז עס איז אזוי ווי די תורה איז היינט געגעבן געווארן ווי ניי, און יעצט הויבט ער אן צו לערנען צום ערשטן מאל, וועט דער יצר הרע נישט פארדרייען דעם קאפ. (מהר"ש מבעלזא)

סתירה אין מימרות פון ר' יהושע בן לוי

וּבָאוּ כֻלָּם בִּבְרִית יַחַד. נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אָמְרוּ כְּאֶחָד. וּפָתְחוּ וְעָנוּ ה' אֶחָד. בָּרוּךְ הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ: (זמר יום שבתון) דארף מען פארשטיין וואס איז דא די ברכה פון הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ? נאר די גמ' (שבת דף פח:) ברענגט דריי מימרות פון רב יהושע בן לוי, 1] ואמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב (שיר השירים ה יג) לְחָיָו כַּעֲרוּגַת הַבֹּשֶׂם, כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא כל העולם כולו בְשָׂמִים וכו', הוציא הקב"ה הרוח מאוצרותיו והיה מעביר ראשון ראשון שנאמר 'שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים נֹטְפוֹת מוֹר עֹבֵר: אל תקרי 'שׁוֹשַׁנִּים' אלא 'שֶׁשּׁוֹנִים'. 2] ואמר רבי יהושע בן לוי: כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה –יצתה נשמתן של ישראל, שנאמר (שיר השירים ה ו) נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ וכו' הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים, והחיה אותם, שנאמר: (תהלים סח י) גֶּשֶׁם נְדָבוֹת תָּנִיף אֱלֹהִים נַחֲלָתְךָ וְנִלְאָה אַתָּה כוֹנַנְתָּהּ. 3] ואמר רבי יהושע בן לוי: כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה – חזרו ישראל לאחוריהן שנים עשר מיל והיו מלאכי השרת מדדין אותן וכו', שטייט אין מהרש"א חידושי אגדות ד"ה יצאה לכאורה איז א סתירה ווייל פריערט זאגט ריב"ל דער אויבערשטער האט געשיקט בְשָׂמִים מיט זיין דיבור נאכדעם זאגט ער אז דער אויבערשטער האט אראפגעברענגט טַל און נאכדעם זאגט

ער אז מענטשן זענען אוועק געגאנגען און די מלאכים האבן זיי צוריק געברענגט! און ער ענטפערט אז עס זענען געווען דריי אנדערע כיתות ביי די אידן, איין כת זענען געווען שוואך און פון רוב פחד האט מען געדארפט בְּשָׂמִים זיי מְחַיֶּה זיין, איין כת זענען ממש געשטארבן פון פַּחַד און די טַל פון תְּחִיַּת הַמֵּתִים האט זיי מחיה געווען און די דריטע האבן פון פחד געוואלט אנטלויפן ע״כ המהרש״א. ממילא איז זייער גוט וואס מען האט געבענטשט ביי מתן תורה ברוך הנותן ליעף כח, ווייל דער אויבערשטער האט מחיה געווען די שוואכע כח פון די אידן. (ויגד יעקב פאפא)

מיט אמונה ווערט תרי״ג מצוות

וּבָאוּ כֻלָּם בִּבְרִית יַחַד. נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אָמְרוּ כְּאֶחָד. וּפָתְחוּ וְעָנוּ ה׳ אֶחָד: (זמר יום שבתון) דאס צו פארשטיין לויט וואס די גמ׳ (מכות דף כד ע״א) זאגט בא חבקוק והעמידו על אחת שנא׳ (חבקוק ב ד) וצדיק באמונתו יחיה. יעצט די תורה ווערט אנגערופן ברי״ת גימט׳ תרי״ב, און מיטן כולל פון אמונה איז תרי״ג, און אין מדרש (שיר השירים רמז תתקפ״ו) שטייט נעשה איז כנגד מצוות עשה און נשמע איז כנגד מצוות לא תעשה, דאס מיינט ובאו כולם ביי בארג סיני בברית יחד צו מקבל זיין די תורה וואס הייסט ברי״ת, וואס נעשה ונשמע די קבלת מ״ע און ל״ת וואס איז אמרו כאחד אין די תורה, דעריבער פתחו וענו ה׳ אחד וואס דאס איז אמונה און כולל אויף אלע מצוות און איז געווארן תרי״ג. (ויגד יעקב פאפא)

זריזות איז די שליסל צו עבודת ה׳

וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־הָאֱלֹקִים: (שמות יט ג) זאגט רש״י ״וכל עליותיו בהשכמה היו״ שנאמר (שמות לד ד) וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַבֹּקֶר, קען מען מרמז זיין דאס וואס רש״י זאגט וכל עליותיו בהשכמה היו, וּמֹשֶׁה עָלָה, אז משה רבינו איז געשטיגן כסדר אין זיינע מדריגות אֶל־הָאֱלֹקִים אין עבודת ה׳, זאגט רש״י וכל עליותיו, זיינע עליות איז געווען ווייל בהשכמה היו, ער האט אלעס געטאן מיט זריזות, אזוי ווי רבי פנחס בן יאיר זאגט סוף מס׳ סוטה (פ״ט מט״ו) אז זריזות איז די ערשטע מדריגה וואס פון דעם קומט מען צו אלע מדריגות. ועיין בראשית חכמה (שער האהבה פי״א) און אורחות צדיקים (שער ט״ו שער הגאוה) (ויגד יעקב פאפא)

און דאס שטייט אין גמ׳ (פסחים דף ד.) אלא שזריזין מקדימים למצות שנאמר (בראשית כב, ג) וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ, לויט די ויגד יעקב קען מען זאגן דא אויך: שזריזין מקדימים למצות, דאס וואס רבי פנחס בן יאיר זאגט אז די ערשטע מדריגה דארף זיין זריזות, דאס מיינט מקדימין, די מדה פון זריזות דארף מען מקדים זיין און דאס איז די ערשטע מדריגה, למצוות, ווען מען וויל טאן מצוות. (שמח זבולון תשע״ז)

א טפח העכער פון די וועלט

הרה״ח ר׳ ישעיה שו״ב פון צפת א קארלינער חסיד, איז געווען ביים הייליגן בית אהרן אויף שבועות און האט דערציילט מיט התרגשות, אז דער רבינ׳ס אקדמות איז געווען לעילא ולעילא, און ווען דער רבי האט געליינט בחודש השלישי איז נאך געווען וואס צו הערן, אבער ווען עס איז געקומען צום עשרת הדברות ״קען איך שווערן אז ער איז געווען א טפח העכער פון די וועלט״. (פרי ישע אהרן קפ״ד)

געזען מעמד הר סיני ביי אקדמות מילין

ביי הרה״ק ר׳ אייזיק׳ל זידיטשובע׳ר זצוק״ל בשעת ער האט געזאגט די אקדמות, האט זיין פנים געברענט ווי א פייער, איינמאל איז איינער פון די חבריא קדישא וואס האט געהייסן ר׳ קאפיל וואס איז נאך געווען ביים הייליגן חוזה מלובלין האט געגעבן א קוק מיט זיינע אויגן אויפן רבי׳ן, און זיינע אויגן זענען בלינד געווארן און ער האט נישט געקענט מער קוקן אויפ׳ן רבי׳ן, נאך דעם וואס דער רבי האט געענדיגט די אקדמות איז צוריק געקומען זיין ראיה, איז ער צוגעגאנגען צום רבי׳ן און ער האט איהם אלעס דערציילט, האט איהם דער רבי געזאגט וויבאלד דו ביזט מקושר בנפשי, האסטו געהאט די זכיה צו זען די מדריגה פון מעמד הר סיני. וואס איז געווען חושך ענן וערפל און ווייל דו האסט דאס געזען איז דיינע אויגן בלינד געווארן פון דעם חושך. (פאר יצחק)

כפה עליהם הר כגיגית

פארוואס האט דער אויבערשטער געדארפט צווינגען די אידן מקבל זיין די תורה? נאר דער משל איז: א טאטע וואס דער דאקטער האט געהייסן געבן א מעדיצין פאר זיין זון און דער זון וויל עס נישט נעמען, אבער דער טאטע ווייסט דאך אז עס איז גוט פארן זון און ער וועט ווערן אויסגעהיילט, וואס טוט ער? ער צווינגט זיין זון צו עפענען די מויל און לייגט אריין די מעדיצין. שפעטער זעהט דער זון אז ער ווערט געזונט, דאנקט ער זיין טאטן. דאס זעלבע איז די תורה וואס איז סם החיים, די בעסטע מעדיצין פאר א איד און נאר א איד האט א חלק אין דעם אויבערשטנ׳ס תורה, און דער אויבערשטער ווייסט דאך אז עס איז א גוטע זאך פאר אונז, דעריבער האט ער אונז געצוואונגען אז מיר זאלן דאס נעמען, און נאך דעם וואס מיר האבן מקבל געווען די הייליגע תורה און מיר זעהען די זיסקייט פון דעם, דאנקען מיר דעם אויבערשטן פאר דעם. ממילא ביי שבועות דריקן מיר אויס א דאנק פאר די תורה מיט אהבת עולם. א אייביגע ליבשאפט האט אונז געגעבן דער אויבערשטער.

פארוואס כפה עליהם הר כגיגית

וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר: (שמות יט–יז) דרשענט די גמ׳ מלמד שכפה עליהם הר כגיגית (שבת פ״ח.) פארוואס האט מען געדארפט איבערדעקן די אידן מיט א בארג? נאר מיר ווייסן אז אויב א מענטש געפינט זיך א לענגערע צייט אין די פינסטערניש, טאר ער נישט פלוצלינג ארויס גיין צו די ליכטיגקייט, ווייל ער קען אינגאנצען פארלירען זיין זען. אזוי אויך ביי די אידן, וואס זענען געווען אזוי לאנג אין די פינסטערע טומאה פון מצרים, וואלט זיי געשאדט אויב דער אויבערשטער וואלט זיי אויף איינמאל פאר זיי באוויזען די ליכטיגקייט פון די תורה. דעריבער האט זיי דער אויבערשטער באדעקט מיטן בארג, כדי צו פארשטעלן פון זיי די געוואלדיגע ליכטיגקייט און צוביסלאך זיך צו געוואוינען צו די גרויסע ליכט פון תורה. (ספר גדולת מרדכי)

וקרבתנו מלכינו

געוועהנטלאך זאגט מען אהבת עולם מיט א חיות און א ווארעמע געשמאק, יעדער לויט זיין השגה אין תורה, און בפרט אין שבועות זאגט מען דאס מיט א גרעסערע חיות: מען וואלט געקענט זאגן אז דער תכלית וואס מען בעט אין אהבת עולם איז דער סוף: וקרבתנו מלכינו לשמך הגדול, ווייל תורה איז דער מיטל וואס ברענגט דעם מענטש נאנט צום אויבערשטן. דעריבער נאך דעם וואס מען האט אויסגעבעטן ותן בלבנו בינה, און והאר עינינו בתורתיך, איז מען שוין גרייט צו קירבת השי״ת. (המו״ל)

תיקון ליל שבועות

א חסיד איז געווען ביים הייליגן ריזינער אויף שבועות. דער רבי האט געפירט טיש ביז פארטאג׳ס. דער חסיד האט געהאט חלישת הדעת ווייל ער האט נישט געזאגט תיקון ליל שבועות, דער רבי האט מרגיש געווען וואס דער חסיד האט געטראכט און רופט זיך אן ביים טיש ת׳ערוך ל׳פני ש׳לחן: די ר״ת איז נוטריקון תיקון ליל שבועות. דער חסיד האט פארשטאנען דעם רמז און געזען דאס גרויסקייט פון זיין רבי׳ן.

מעשה אבות סימן לבנים.

כפה עליהם הר כגגית פרעגן דאך אלע מפרשים עס איז דאך געווען נעשה ונשמע איז פארוואס האט געדארפט זיין כפה נאר אזוי ווי די אבות הקדושים אין זייערע אלע נסיונות נישט געווען פאר זיי ווייל זיי זענען שוין געווען אזוי הויך און העכער פון אלעס, נאר עס איז געווען א

עבודה פאר די שפעטערדיגע דורות אז מען זאל קענען דורך מאכן די נסיונות און אויך א לימוד לדורות ווי מען דארף זיך פיהרן, דאס זעלבע איז ביי תורה אפילו א מענטש האט א מאל א חשק צו תורה און התמדה צו לערנען אבער עס ווערט נאך דעם א ביסל אפגעקילט דעריבער איז געווען כפה עליהם הר כגיגית אז אויף די שפעטערדיגע דורות ווען דער מצב ווערט זיין אביסל שוואכער אין דער חשק און התמדת התורה, דארף זיין כפה עליהם מען דארף זיך צווינגען צו לערנען כשור לעול וחמור למשא אזוי ווי דער הייליגער בית אהרן ברענגט און מען וועט דערנאך צוריק באקומען דעם געשמאק. (שמח זבולון)

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום:

אויב א מענטש האט נאך נישט תשובה געטאן און זיך אויפגעוועקט פון זיינע מעשים ביז יעצט זאל מען נאך נישט זאגן אז עס איז נישטא קיין האפענונג נאר עד ממחרת השבת השביעית תספרו. אז כל זמן עס איז נאך דא נאך איין טאג פון ספירה, איז תספרו. א לשון פון באלייכטן, אז דעם טאג קען באלייכטן אלע 50 טעג דורך תשובה. (עבודת ישראל קאזניץ)

ווער איז דער מחבר פון 'אקדמות מלין'

דער מחבר איז געווען ר' מאיר (נהורא) ב"ר יצחק ש"ץ, [שליח ציבור] ער האט מחבר געווען אסאך פיוטים חשובים, און איז געווען איינער פון די רבותיו פון רש"י, און רש"י דערמאנט אים אין [הושע ו -ט, עמוס ג -י"ב, תהלים ע"ג -י"ב] אויך איז ער דערמאנט אין תוספות [ראש השנה י"א ע"ב] ד"ה "אלא דקאי". און מען רופט אים מיט דעם תואר: הגון, צדיק, חסיד, וציר נאמן.

ווען זאגט מען 'אקדמות מלין' ?

דער מהרי"ל וואס איז דער מקור צו מנהגי אשכנז: שרייבט וז"ל "בשבועות אומרים הדיברא אקדמות מלין אחר סיום פסוק ראשון דקריאת התורה שהוא בחדש השלישי", און אזוי ברענגט דער ספר המנהגים לר' יצחק אייזיק טירנא, און אין מנהגי פון הרב זלמן יענט, געווען בני דורו פון דער מהרי"ל, אין לבוש (או"ח תצ"ד), אין שו"ת קרית חנה לרב גרשון קובלנץ (מיץ תקמ"ה) תשובה ז', אין שו"ת פנים מאירות צו הרה"ג ר' מאיר אייזנשטאט (סי' ל"א), אין שו"ת שבות יעקב צו הרה"ג ר' יעקב ריישר (חלק א סי' י"ב). און אזוי האט מען געפירט פון ענדע ד' אלפים אין די צייטן פון די ראשונים.

אבער איז געקומען דער הייליגער ט"ז וואס איז געווען 240 יאר נאך דער מהרי"ל און שרייבט (או"ח תצ"ד) וז"ל "יש לתמוה הרבה היאך רשאים להפסיק בקריאה; שהרי אפילו לספר בדברי תורה אסור כמו שכתוב בסי' קמ"ו, וכל ההיתרים הנזכרים שם אינם כאן, כל שכן בשבח הזה שהוא אינו מעניין הקריאה כלל, למה לנו להפסיק. ושמעתי מקרוב שהנהיגו רבנים מובהקים לשורר אקדמות קודם שיתחיל הכהן הברכה של קריאת התורה, וכן ראוי לנהוג בכל הקהילות." און אזוי פסקנט דער משנה ברורה (שם), און אזוי פירט זיך רוב קהילות היינט, הגם עס איז דא עטליכע קהילות וואס האלטן אן דער מנהג המקורי.

מעשה פון בעל אקדמות: די מעשה וואס מען דערציילט איז אלע חדרים מיט דער בעל אקדמות מיטן גלח ווערט געברענגט אין ספר אליה רבא להרה"ג ר' אליהו שפירא (או"ח סי' תצ"ד ס"ק ה) [ער האט געלעבט אין די צייטן פון די אחרונים בערך ת"ק און זיין ספר איז געדרוקט אין זולצבאך תקי"ז] וואס שרייבט ער האט געזען אין א אלטע ספר די מעשה בלשון אשכנז - אידיש- א ויכוח צווישן א רב מיט א גלח אין וורמייזא. און ר' מאיר ש"ץ איז געשיקט געוארן צו די עשרת השבטים אין אנדערע זייט סאמבאטיון צו זוכן א עצה עיי"ש.

ויגד משה את דבר העם אל ה': (שמות י"ט ט') זאגט רש"י רצונינו לראות את מלכינו דארף מען פארשטיין וואו איז דאס מרומז אין פסוק? נאר מען קען זאגן א רמז אז ויגד משה: משה האט דערציילט די רייד פון פאלק אז אל ה': זיי ווילן זיין נאנט צום אויבערשטן. (קדושת לוי לשבועות ד"ה ויגד משה)

זמן מתן תורתינו.

דארף מען פארשטיין פארוואס הייסט נישט דער יו"ט זמן קבלת התורה? נאר דער מתן תורה איז געווען נאר אין יו"ט שבועות, אבער קבלת התורה איז דא יעדן טאג. בכל יום יהיה בעיניך כחדשים א נייער התחדשות און א נייע קבלת התורה. אין הייליגן ספר בית אהרן שרייבט וז"ל כי באמת קבלת התורה הוא בכל זמן רק במעמד הר סיני היו קולות ולפידים וכו' אמנם אנו מאמינים כי בכל שנה ושנה ביום קבלת התורה נתעוררו כל הבחינות שהיו אז בקבלת התורה וכו' לזה כתיב ביום הזה באו מדבר סיני עכ"ל. דאס מיינט היינטיגע צייט אין דעם טאג איז דא קבלת התורה. דעריבער הייסט עס נישט זמן קבלת התורה. (שמח זבולון)

חג שבועות איז בגימ' "כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה."
חג השבועות איז בגימ' "והיית אך שמח." מען דארף זיך פרייען מיט די תורה.
עליונים שישו ותחתונים עלזו בקבלת תורה ר"ת שבועות
(דודי הרה"ל ר' חיים בריס חתן אדמו"ר ממאטערסדארף זצ"ל)

דער מנהג צו עסן קרעפלאך אין שבועות

עס איז א מנהג צו עסן קרעפלאך אין שבועות. איז לכאורה שווער ווייל עס איז באוואוסט אז מען עסט קרעפלאך נאר ווען מען קלאפט אדער מען שלאגט, פורים קלאפט מען המן: ערב יום כיפור שלאגט מען כפרות: הושענה רבה קלאפט מען הושענות: אבער וואס האט דאס א שייכות צו שבועות? ענטפערט דער הייליגער צדיק הרה"ק ר' יחיאל מאיר פון גאסטאנין, ווייל די גמרא זאגט בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין, קומט אויס אז דורך די תורה שלאגט מען דעם יצר הרע, דעריבער עסט מען אויך קרעפלעך. (שיח שרפי קודש)

2] ווייל קרעפלאך האבן דריי עקן און אין דריי עקן זענען אלע גלייך צו מרמז זיין וואס שטייט ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד וואס איז מרומז אויף אחדות.

3] נאך א טעם ווייל קרעפלאך האבן דריי עקן און אלעס ביי מתן תורה איז מיט דריי: אוריין תליתאי, לעם תליתאי, על ידי תליתאי, ביום תליתאי, בירחא תליתאי. עיין גמ' שבת פ"ח

4] נאך א טעם, ווייל אין הייליגן ספר בית אהרן לשבועות ברענגט עפ"י סוד והייתם לי סגולה. איז א לשון סגו"ל – דריי נקודות עי"ש. איז לויט דעם עסט מען קרעפלאך וואס איז ווי א סגול דריי עקן, צו געדענקען וואס דער אויבערשטער האט געזאגט "והייתם לי סגולה" (שמח זבולון)

מדור העובדות לשבועות

מעשה פלא און ענין פון כפה עליהם הר כגגית

פרעגן דאך אלע מפרשים עס איז דאך געווען נעשה ונשמע איז פארוואס האט געדארפט זיין כפה? נאר אזוי ווי די אבות הקדושים אין זייערע נסיונות נישט געווען ווען זיך ווייל זיי זענען שוין געווען אזוי הויך און העכער פון אלעס, נאר עס איז געווען א עבודה פאר די שפעטערדיגע דורות, אז אידן זאלן קענען דורך מאכן די נסיונות, און אויך א לימוד לדורות ווי מען דארף זיך פיהרן, דאס זעלבע איז ביי תורה: כפה עליהם, איז געווען וועגן די שפעטערדיגע דורות, ווייל מען דארף זיך צווינגען צו לערנען, "כשור לעול וחמור למשא" און דער הייליגער בית אהרן ברענגט אז אין אנהייב דארף מען טאן אפילו אן א געשמאק און דערנאך באקומט מען דעם געשמאק. (שמח זבולון המו"ל)

עס איז געווען א מעשה ביי א חסיד פון הייליגן אבני נזר: איינער פון זיינע חסידים וואס איז געווארן א סוחר און וועגן זיין מסחר האט ער געדארפט פארן נאך פסח פון פוילן צו רוסלאנד. און דארטן איז נישט געווען אידן. ער האט געוואלט צוריק קומען אויף שבועות צו זיין מיט זיין רבין דער אבני נזר זצ"ל. אבער ער וואלט נישט געקענט צוריק קומען אין צייט, האט ער זיך משתדל געווען צו קומען צו א שטאט צו האלטן יו"ט. ערב יו"ט איז ער אנגעקומען אין א קליינע שטאט וואס דארטן איז געווען א קליין ישוב פון די קאנטאניסטן [דער צאר ניקאלי האט געוואלט אז די אידישע קינדער זאלן אויך ארבעטן אין מיליטער, און וועגן דעם האט מען געכאפט די קליינע קינדער ווען זיי זענען נאך געווען זייער יונג כדי זיי אוועק צורייסן פון אידישקייט און מען האט זיי געהייסן עסן טריפות און נבילות כדי צו פארגעסן אז זיי זענען אידן. ווען זיי זענען שוין געקומען אין מיליטער האבן אסאך פון די קינדער נישט געקענט ביישטיין דעם נסיון איז נאר איבער געבליבן אביסל פון זיי וואס האבן זיך אביסל געהאלטן ביי אידישקייט, ווען זיי זענען געווארן באפרייט פון מיליטער און זיי האבן נישט געטראפן קיין פלאץ האבן זיי געגרינדעט א יישוב און א שול פאר זיי אליין. און דער וואס האט נאך געדענקט די מערסטע פון זיי, ער איז ער געווארן זייער מורה דרך און רב און פארשטייט זיך אז זיי האבן געהאט מאדנע מנהגים ווייל זיי האבן אלעם פארגעסן].

דער סוחר וואס ער איז געווען א ירא שמים און א תלמיד חכם האט געהאט עגמת נפש צו זיין אין אזא חבורה יו"ט שבועות. אבער בלית ברירה האט ער געמוזט דארטן בלייבן כדי צו קענען דארטן הערן קריאת התורה און עשרת הדברות. נאך יו"ט ווען ער איז צוריק אהיים איז ער געגאנגען צו זיין רבין דער אבני נזר זצ"ל און ער האט אים דערציילט אלעם וואס האט פאסירט און וואס איז אריבער אויף די אידן די קאנטאניסטן, און אז ער האט געהאט צער וואס ער האט נישט געקענט זיך משתתף זיין ביים רבי'ן. ווען דער רבי האט דאס געהערט האט ער אים געזאגט אז דו ביזט דארטן געווען מוז עס זיין א סיבה מן השמים, און ער האט אים אויס געפרעגט צו ער האט געהערט אדער געזען דארטן א חידוש? ווען דער סוחר האט אנגעהויבן רעדן וועגן זייערע מנהגים האט ער זיך דערמאנט אז דער רב האט זיך אויפגעשטעלט פאר קריאת התורה און ער האט געדרש'נט א דרשה ברבים פון דעם ענין פון קבלת התורה, אויף די חז"ל (שבת פ"ח.) כפה עליהם הר כגיגית וכו' שם תהא קבורתכם, האט דער רב געפרעגט וואס איז פשט שם תהא קבורתכם, די אידן זענען דאך דארטן געשטאנען אונטער די בארג! אויב אזוי וואלט געדארפט שטיין פה תהא קבורתכם?

נאר מען קען זאגן א ביאור אז בשעת מתן תורה ווען אלע אידן זענען דארטן געשטאנען מיט משה און אהרן און די זקנים, אוודאי האבן זיי מקבל געווען די תורה, און פאר זיי האט נישט געדארפט זיין כפה עליהם הר כגיגית! אבער דער אויבערשטער האט געוואוסט אז זיי וועלן גיין אין גלות און די רשעים וועלן ווילן ארויס רייסן אונזערע אמונה, און דארטן אויב מען וועט זיך נישט בייגן צו דעם אויבערשטן, וועט מען נישט קענען בלייבן א ערליכער איד און מען וועט זיך אפלערנען פון די גוים, און דאס האט דער אויבערשטער געזאגט: אם תקבלו את התורה מוטב. ואם לאו, שם, דאס הייסט אין די מרחקים טיף אין גלות אין רוסלאנד תהא קבורתכם.

איז יעצט ווען מיר זענען אין גלות, דארף מען האבן א עקסטרע שמירה זיך צו האלטן אין אידישקייט און צו האלטן די תורה און שבת, און יעדער איינער זאל מחזק זיין, זיין חבר, און אזוי וועט מען קענען צוזאמען מיט אונזערע קינדער זיין ריכטיגע אידן. און דער סוחר האט דערציילט אז יעדער איינער האט אנגעהויבן צו וויינען און מען האט זיך פארגענומען אז מען וועט אפהיטען די תורה. ווען דער גאון בעל אבני נזר האט געהערט דעם דרשה פון דעם רב פון די קאנטאניסטן, האט ער געזאגט פארן סוחר זיין חסיד: הערטס אויס!! מה' מצעדי גבר (תהלים ל"ז, כ"ג) עס איז געווען כדאי דיינע אלע פלאגענישן פון די גאנצע וועג וואס דאס איז פון מסבב כל הסיבות האט דיר געפירט, וועגן ארויס צונעמען דעם פירוש און האסט געהאט א זכיה ארויס ראטעווען א זעלכע הייליגע דיבורים און ווערן מפורסם, און דער אבני נזר האט כסדר איבערגעחזר'ט די דרשה.

א רפואה דורך עסען די ברויט

הרה"ח ר' אליעזר סופר ז"ל א פיערדיגע חסיד פון סטאלין איז לא עלינו געווארן קראנק און געלעגן א האלב יאר אין בעט און איז געווען זייער שוואך און אויסגעדארט אז ער האט נישט געקענט רוקן אפי' זיינע הענט און פיס, דעמאלטס האט דער רבי געפירט זיין הייליגן הויף אין קארלין היינט א שעה פון סטאלין. און פאר יו"ט שבועות איז דער עולם שוין געפארן א פאר טעג פריער כדי צו הערן דעם לעצטן ספירה ציילן פון הייליגן בית אהרן, און די חסידים זענען געקומען זיך געזעגענען פון ר' אליעזר און מען האט געטרונקן לחיים צוזאמען און מען האט אים געבענטש און מען האט אים צוגעזאגט אים מזכיר זיין ביים רבי'ן ווען די חסידים זענען ארויסגעגאנגען פון זיין הויז האט אים אנגעהאפט א ברען צו פארן צום הייליגן בית אהרן זאגן א גוט יום טוב, און ער געזאגט פאר זיין ווייב אז ער וויל אויך פארן, און אויב זי וויל ער זאל לעבן זאל זי מסכים זיין און נישט מעכב זיין, האט זי אנגעהויבן צו וויינען ווי אזוי קענסטו דאס טוהן, דו ביסט קראנק! און עס איז פאר דיר א סכנה צו פאהרן, אבער ער האלט זיך ביי זיינ'ס און האט איר געזאגט אז ער מוז גיין. איז זי געגאנגען זיך באקלאגן פאר החסיד ר' משה'קלה מסטאלין, וואס זיין מאמע איז געווען א שוועסטער צום רבי'ן. א זקן ונכבד, האט ער געזאגט אז ער זאל גיין, ווייל אויב נישט, וועט דאס זיין ממש סכנות נפשות, איז זי געגאנגען צו איר טאטן הרה"ח ר' מעביל וואס האט אויך געוואוינט אין סטאלין, האט איר טאטע מייעץ געווען אז מען זאל דינגען א וואגן און מען זאל לייגן קישענעס און דאכענעס און אויף דעם זאל מען לייגן ר' אליעזר. און ווען מען וועט אנקומען אין קארלין וועט מען אים אריין לייגן ביי זיין טאטן ר' דוד זאב אין שטוב וואס האט דארט געוואוינט. און אזוי וועט ער זיך קענען אפרוען,

ר' אליעזר איז א חכם און האט זיך מיישב געווען צו מיט נעמען ברוינפן און כסדר געגעבן צום בעל עגלה צו טרינקען אז ער זאל צוזאגן אים אריין צו פירן אין חצר הקודש אין קארלין, און נישט צום שטוב פון זיין טאט'ן, וואס ער וועט זיכער גוזר זיין אויף אים אז ער זאל בלייבן דארט'ן אין בעט און וועט נישט קענען נעמען שלום פון רבי'ן. דער בעל עגלה האט אזוי געטאהן און די חסידים האבן געהאלפן ארויס נעמען ר' אליעזר פון וואגן אריין אין הויף פון שוהל, און איז דארט געלעגן ביז דער רבי וועט ארויס גיין, ווען דער רבי איז ארויסגעגאנגען אפצונעמען שלום פון דער עולם האט מען אים דערציילט אז ר' אליעזר סופר פון סטאלין איז דא אבער איז זייער קראנק און שוואך און דער רבי האט זיי גארנישט געענטפערט, און האט געגעבן שלום פאר ר' אלעזר און האט אים גוט אנגעקוקט און געזען זיין מצב אבער ער האט אים גארנישט געזאגט. ווען עס איז געקומען ביי נאכט און דער רבי איז געגאנגען דאווענען מנחה מעריב, און נאך דעם ספירה ציילען פון לעצטן נאכט, איז ווען ר' אליעזר הערט דעם קול פון ספירה ציילן פון רבי'ן , האט דאס אריין געברענגט אין זיינע ביינער א פרישע חיות א פרישקייט און א געשמאק, און ער האט געזאגט "פאר דאס אליין האט זיך שוין געלוינט די גאנצע טרחה צו קומען".

ערב יום טוב: און דער רבי איז געגאנגען דאווענען מנחה מעריב, און ער הערט דעם קול פון רבי'ן'ס דאווענען און האט זיך מורא'דיג געפרייט, די זעלבע זאך האט זיך אפגעשפילט בייטאג יום טוב און דעם רבי'ן'ס דאווענען און די אקדמות און דעם קריאת התורה, וואס דאס האט געשאפט א הנאה פאר ר' אליעזר, און גיט א שבח והודאה אז ער האט דאס אלעם זוכה געווען, נאכ'ן דאווענען האט דער רבי געמאכט קידוש, און דער רבי איז זיך געגאנגען א ביסל אפרוען, און מען האט דערווייל געטיילט פאר די חסידים קליינע חלות און שווארצע ברויט מיט זאלץ, אין צווישן איז דער רבי ארויס פון זיין צימער

און זיך אוועקגעשטעלט ביים טיר און געלייגט די הענט אויף די ביידע שוועל און גיט א קוק אויפן עולם און געזעהן וואס מען האט אנגעגרייט די שווארצע ברויט מיט די זאלץ. האט ער זיך אנגערופן: קינדערלאך עסט פון אונזערע ברויט און זאלץ, ווער עס דארף א רפואה וועט האבן א רפואה ווער עס דארף א ישועה וועט האבן א ישועה, און האט דערמאנט נאך בקשות און האט אלעמען געבענטש אז אלע זאלן געהאלפן ווערן: און דער רבי איז צוריק געגאנגען צו זיין שטוב. ווען ר' אליעזר האט דאס געהערט האט ער זיך געשטארקט און איז געקראכען מיט די הענט און פיס צום טיש און האט גענומען א שטיקל ברויט און זאלץ, און האט געזאגט אז אפילו די שווארצע ברויט איז זייער שווער פאר זיין קרענק אבער ער האט געגלויבט באמונה שלימה אין דעם צדיק'ס ווערטער אז ער וועט געהאלפן ווערן דורך די ברויט און האבן א גאנצע רפואה. און צו גרויס וואונדער נאכ'ן עסן א ביסל ברויט איינגעטונקען אין זאלץ פילט ר' אליעזר ווי זיינע כוחות קומען צוריק, און בעזרת ה' איז זיין קרענק געווארן אויסגעהיילט אז דער צווייטן טאג יו"ט איז שוין ר' אליעזר געזעצן ביים סעודה און געגעסן בשר ודגים וכל מטעמים, נאך יו"ט האט מען זיך געזעגנט פון רבין און די חסידים האבן דאך נישט געהאט קיין געלט אויף צו דינגען א וואגן און זענען געגאנגען צו פוס פון קארלין ביז סטאלין און אונזער ר' אליעזר איז געגאנגען מיט זיי אויך. געזונט און פריש. דער כח פון אמונת צדיקים!!!! דער ר' אליעזר סופר איז געווארן איינגאנצן געזונט און נאך דעם הסתלקות פון אלט'ן רבי'ן איז ער געפארן קיין ארץ ישראל און איז נסתלק געווארן י"א כסלו תרנ"ז מנו"כ בהר הזיתים, ער האט זוכה געווען צו צוויי זין הרה"ח ר' משה סופר און הרה"ח ר' אפרים סופר וואס זענען געווען פון די אריות שבחבורה בירושלים. (ע"י י. ז. קליטניק עפ"י ס' פרי ישע אהרן דף שט"ז פון הרה"ח ר' משה אהרן הלוי הורוויץ ז"ל.)

מיינט אז עס איז יום כיפור

איינמאל שבועות איז דער הייליגער אפטא רב אריין צום דאווענען, און האט ארויפגעלייגט זיין האנט אויף די מזוזה און האט געזאגט: רבש"ע זייט מיין לעבינ'ס טאג האב איך נאך קיין אמת'דיג ווארט נישט געזאגט פאר דיר, און ער האט זיך צו וויינט און ער האט זיך געשטעלט ביים עמוד און געזאגט די ברכות, נאכן ענדיגן האט דער רבי געפרעגט צו ער האט געזאגט די ברכה שעשה לי כל צרכי? און מען האט נישט געענטפערט, רופט זיך אן א אינגל אז ער האט געהערט פון רבין די ברכה און האט געענטפערט אמן, דער אפטא רב האט זיך געפרייט און געזאגט ער וויל אז דער אינגל זאל עסן מיט אים די מיליכדיגע סעודה! ביי די סעודה האט דער אפטא רב געזאגט פארוואס האב איך געפרעגט צו איך האט געזאגט די ברכה שעשה לי? ווייל שבועות איז מען מוחל די עבירות אזוי ווי ביי חתן וכלה, און איך בין אריין אין די כוונות פון יום כיפור, וואס מען זאגט נישט די ברכה. און דאס איז געווען מיין ספק.

(אמרי שאול - מאדזיץ)

מרן הרב שך זצ"ל האט דערציילט אז ווען ער האט געוואוינט אין ווילנא פלעגט ער כסדר גיין אין א ספרים געשעפט וואס האט באלאנגט צו א גערער חסיד. איינמאל נאך שבועות ווען דער חסיד איז צוריק געקומען פון א נסיעה צום אמרי אמת האט דער חסיד אים איבער דערציילט די תורה פון הייליגן אמרי אמת. און הרב שך האט זייער הנאה געהאט. די גמ' (פסחים ס"ח:) שרייבט אז אין יו"ט דארף זיין חצי לה' וחצי לכם. יעצט מיר טרעפן אז ביי "ויקח משה חצי הדם וישם באגנות" שטייט אין רש"י אז עס איז געקומען א מלאך און צוטיילט די דם אויף האלבע. שטעלט זיך די שאלה פארוואס האט מען גענדארפט א מלאך דאס צוטיילן? איז דער תירוץ ווייל נאר א מלאך קען מאכן פונקט האלב! האט דער אמרי אמת אויסגעפירט אז ביי יו"ט דארף מען דאך חצי לה' וחצי לכם, איז שווער ווי אזוי קען מען דאס מאכן פונקט האלב? מוז מען זאגן אז אידן ווערן די בחינה פון מלאכים אין יו"ט און קענען דאס צוטיילן אויף פונקט חצי. (די מאמר איז געברענגט אין ליקוטים אמרי אמת דף על דף פסחים ס"ח)

דער הייליגער הפלאה און הרה"ק ר' מרדכי שרגא פון הוסיאטין - וועגן גרויסקייט פון לערנען משניות און גמרא בעל פה.

דער הייליגער הפלאה ברענגט אז עס איז געווען א איד וואס האט שטענדיג געחזרט מס' חגיגה און דאס קלאהר געקענט. איינמאל האט זיין שטוב אנגעהויבן צו ברענען פון פייער און דער מענטש האט געמיינט אז ער גייט שוין פון דער וועלט, ווייל ער האט נישט געקענט ארויס גיין פון זיין הויז, און פלוצלינג קומט פאר אים א אלטער איד און ראטעוועט אים ארויס פון שטוב. פרעגט ער אים ווער ביזסטו? ענטפערט ער, אז ער איז א מלאך באשאפן געווארן פון זיין לערנען מס' חגיגה. און מען האט אים געשיקט ראטעווען פון די פייער. מען דערציילט אז ביים הייליגן רבי ר' מרדכי שרגא פון הוסיאטין - בן הרה"ק הסבא קדישא מרוזין - איז געווען דער מנהג: אז נאר אידן חשובים האט מען אריין געלאזט ביי זיין טיש אין סוכה, ער האט געוואוינט דעמאלט'ס אין קאפיטשניץ, [לעבן זיין איידעם הרה"ק ר' יצחק מאיר העשיל אדמו"ר מקאפיטשניץ] און דארט האט געוואוינט א פשוטער איד ר' משה זעבין, וואס האט געקענט די ערשטע פיר סדרי משנה בעל פה, און ער האט געוואלט אריין גיין צום טיש ביים הייליגן הוסיאטינער, און פארשטייט זיך אז מען האט אים נישט געוואלט ארײנלאזן, און ער האט געשיקט א שליח איבערגעבן צום רבי'ן, אז ער - משה זעבין- קען 4 סדרי משנה בעל פה! האט דער רבי געהייסן אז מען זאל שנעל אריין לאזן ר' משה, און ווען ער איז אריין צום טיש האט דער רבי אים צוגערופן און אים געשטארקט און געלויבט אז ער קען אזוי פיל משניות בעל פה, מען דערציילט אז ער האט צום סוף געקענט גאנץ ששה סדרי משנה בעל פה. אויך דער הייליגער דברי חיים פון צאנז זיע"א האט במשך פון 20 יאר געחזרט מס' בבא מציעא.

שבועות זענען אידן במדריגת מלאכים

הייליגער בעל שם טוב איז זיין יארצייט יום א' דשבועות?

וועלכע טאג שבועות איז דער יארצייט

עס איז א גרויסע וואונדער אז מען ווייסט נישט וועלכן טאג פון שבועות איז דער הייליגער בעש"ט נסתלק געווארן. אמאל קען מען פארשטיין אז יארן שפעטער זאל מען נישט געדענקען, אבער דא איז גלייך ביים ערשטן יארצייט שוין געווען חילוקי דעות און גרויסע צדיקים האבן חולק געווען און יעדער האט געהאט ראיות צו זיך, הגם מען האט לעצטנס געטראפן א כתב יד פון זון פון הייליגן תולדות יעקב יוסף וואס דער תולדות איז געווען פון די גרויסע תלמידים פון בעש"ט, און זיין זון שרייבט אז דער בעש"ט איז נסתלק געווארן יום א' דשבועות, אבער עס זענען נאך דא צדיקים און חסידים וואס האלטן בקבלה אז דעם הסתלקות איז געווען יום ב', און זיי רירן זיך נישט פון זייער קבלה.

דער בעש"ט ווייזט מעמד הר סיני

דער בעש"ט איידער ער איז נתגלה געווארן איז ער געווען א מלמד פאר קינדער, און האט געוויזן זיינע תלמידים זייער חלק פון די תורה מיט די בחינה פון מעמד הר סיני מיט קולות וברקים, איינמאל אין שבועות האט

ער געלערנט מיט די תלמידים דעם סדר פון מתן תורה, און האט געפרעגט די תלמידים צו זיי געדענקען דעם מעמד הר סיני? און אלע האבן געענפערט בפה אחד: מיר געדענקען! ווייל ער האט זיי געעפנט זייער דעת און שכל ביז זיי האבן ממש געדענקט. און דאס איז געווען א קליינע זאך צו טאן פארן בעש"ט, אבער איין אינגל האט זיך אנגערופן: רבי, איך געדענק נישט! שפעטער איז דער תלמיד אראפ פון וועג רח"ל.

(ספר מעשה השם)

בעש"ט בענטש מיט אריכות ימים

אין א געשעפט אין פוילן איז געשטאנען א עלטערע איד מיט א ווייסע בארד און האט פארקויפט פאר מענטשן. לעבן אים איז געזעצן א יונגערמאן מיט א שווארצע בארד. פון צייט צו צייט האט דער יונגערמאן אנגעשריגן דעם עלטערן איד און געווארן בייז אויף אים. ווען איינער פון די קונים האט געזעהן די הנהגה פון דעם יונגערמאן ווי ער פירט זיך צו דעם עלטערן איד, האט ער זיך אנגערופן: איר שעמט זיך נישט? וואו איז אייער איידילקייט און דרך ארץ? אזוי רעדט מען צו א עלטערער איד? אבער ביידע אידן, דער עלטערער מיט דער יונגערער, האבן זיך צושמייכלט און דער יונגערמאן האט זיך אנגערופן: איך וועל דיר דערציילן א מעשה. ווען איך בין געווען א קליין קינד, האב איך געהאט די זכיה צו קענען דעם הייליגן בעש"ט, און איך האב אויך זוכה געווען צו דאווענען מיט אים אין זיין בית מדרש. איינמאל האט דער בעש"ט פארלוירן זיין סידור, און ער האט געהאט פון דעם גרויס צער. מ'האט דאס געזוכט, און נישט געטראפן. און איך האב באשלאסן צו גיין העלפן זוכן דעם סידור. דער אויבערשטער האט מיר געהאלפן, און איך האב דאס געפונען. ווען איך האב דערלאנגט דעם סידור פאר'ן בעש"ט האט ער מיר געבענטשט אז איך זאל זוכה זיין צו אריכות ימים ושנים, און איך זאל אלעמאל אויסזען יונג און געזונט. יעצט פארשטייט איר שוין? איך בין בכלל נישט קיין יונגערמאן, איך האלט שוין איבער די הונדרעט יאר. און דער איד לעבן מיר מיט די לאנגע ווייסע בארד איז מיין זון , און דעריבער מעג איך זיך אזוי פירן ביי מיר אין געשעפט.

א פשעטל פון בעל ברך משה מסאטמאר זיע"א געזאגט אין זענטא יצ"ו

עם שטייט אין מסכת (פסחים ס"ח:) אמר רב יוסף ביומא דעצרתא עבדו לי עגלא תלתא. אמר: אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא. רב יוסף האט משבח געווען דעם טאג וואס דורך דעם איז ער געווען א רב יוסף, לכאורה פארוואס האט רב יוסף געזאגט דוקא דעם טאג וואס איז משמע אז אויב די תורה וואלט געגעבן געווארן אין א אנדער טאג וואלט געווען נאך רב יוסף'ס? נאך איז שווער פארוואס דוקא רב יוסף האט דאס געזאגט און אנדערע אמוראים האבן נישט געזאגט אי לאו האי יומא? נאר מען קען דאס ענטפערן לויט וואס דער הייליגער חת"ם סופר זללה"ה שרייבט אין זיין ספר תורת משה לחג השבועות, אז אויב משה רבינו וואלט נישט מוסיף געווען איין טאג -ווי די גמ' זאגט יום אחד הוסיף משה מדעתו און דער אויבערשטער האט מסכים געווען- וואלט די לוחות נישט צובראכן געווארן, ווייל די סיבה פארוואס עס איז געווען די חטא העגל וואס האט גורם געווען די שבירת הלוחות איז ווייל עס שטייט אין מדרש (איכה פ"א ס"ג) אז פון י"ז בתמוז ביז ט' באב איז א צייט וואס געוועלטיגן שטארקע דינים, און די דינים האט געשטארקט אויף כלל ישראל צו מאכן א עגל, איז דאס נאר ווייל משה רבינו איז אראפ פון הימל י"ז תמוז. אבער אויב די תורה וואלט מען געגעבן ה' סיון וואלט זיך די פערציג טעג געענדיגט ט"ז תמוז און עס וואלט נישט געווען א צייט פון דינים און די אידן וואלטן נישט געמאכט א עגל ממילא וואלט מען נישט צובראכן די לוחות ע"כ

מיר טרעפן אין די גמ' (עירובין נ"ד.) ר' אלעזר האט געזאגט עס שטייט אין פסוק (שמות ל"ב ט"ז) והלחת מעשה אלקים המה והמכתב מכתב אלקים הוא חרות על הלוחות: אויב מען וואלט נישט צובראכן די לוחות הראשונות וואלט נישט פארגעסן געווארן די תורה פון א איד. קומט אויס אז דורך משה וואס האט צובראכן די לוחות איז דא שכחת התורה. און מיר טרעפן אין די גמ' (הוריות י"ד.) אמר רב יוחנן פליגי בה רבן שמעון בן גמליאל ורבנן איינער זאגט סיני עדיף דער וואס קען אסאך בקיאות, און איינער זאגט עוקר הרים עדיף דער וואס איז א למדן. רב יוסף איז געווען סיני און רבה איז געווען עוקר הרים, בלייבט די גמ' אז סיני עדיף ווייל אלע דארפן אנקומען צו בקיאות. ממילא איז רב יוסף שטארקער פון רבה, און מיט וואס האט רב יוסף זוכה געווען צו זיין א סיני? ווייל ער האט כסדר געחזר'ט דעריבער האט ער נישט פארגעסן וואס ער האט געלערנט,

דעריבער האט רב יוסף געזאגט אי לאו הא"י יומ"א, אויב משה וואלט נישט מוסיף געווען איין טאג מדעתו, וואלט מען נישט צובראכן די לוחות, אזוי וואלט נישט געווען שכחה אויף די וועלט, וואלט רב יוסף נישט געדארפט חזר'ן, ווייל ער וואלט אלעס געדענקט, און ער וואלט נישט געווען אנדערש פון זיינע חברים, וואלט געווען אסאך יוסף'ס אין שוק, דאס מיינט <u>האי יומא</u>. וואס משה האט מוסיף געווען. און דעריבער האט דאס נאר רב יוסף געקענט זאגן אי לאו האי יומא, ווייל דורך זיין חזרה איז ער געווען א גדול הדור.

שבועות, האט זיבן נעמען און זיי זענען מרומז אין די ראשי תיבות "חק"ת שבע"ה" וואס זענען די 7 נעמען? ח- יום החמישים, ק- חג הקציר, ת- חג מתן תורה, ש- חג השבועות, ב- חג הביכורים, ע- עצרת, ה- הקהל

מיר ווינטשן אלע א פרייליכן יו"ט און א ריכטיגן קבלת התורה

הוצא לאור ע"י "עולם הספרים" המרכז העולמי לספרים שאינם בנמצא ולספרים עתיקים

שיינע ברווז פון הילגן סקולענער רבין זצוק"ל וועגן חשיבות פון הרבצת תורה, ספר עם חתימה הרה"ק ר' אהרן טייטלבוים זצ"ל מנירבאטיר, תהלים דפוס זיטאמיר עם אמרות טהורות מיט א שער פעלט חלק מעמדות $5000 מכתב קודש של הקדושת ציון מבאבוב הי"ד תרפ"ט מלא ברכות ה' $9000. שו"ע אורח חיים ג"ח דפוס זיטאמיר מצב מפואר $1000, ספר וואס האט באלאנגט צו הרה"צ ר' יענק'לע פשעווארסק ,$900 ספר מליצי אש ג' כרכים $200, סעט ליקוטי מהרי"א עה"ת והש"ס $150, חומש עם פירוש שם אפרים ותוצאות חיים טשערנאוויץ תרי"א $4000,, ספר משנה הלכות מיט הקדשת המחבר אונגוואר רב זצ"ל צו הרה"ק ר' פנחס שלום האגער מוויזניץ זצוק"ל מיט זיין חתימה $1000 גאנצע תהלים געדרוקט אין זיטאמיר פעלט דעם שער $2000, 5 כרכים משנה ברורה עם עוד ספר מיט מוגה כת"י געקויפט פון חפץ חיים אליין $3000 שו"ת אור המאיר מיט הקדשה פון הגאון ר' מאיר שפירא מיט פיל לומדישע הגהות $3000 , ברית אברהם דפוס ראשון $1500 , דרך אמונה סיגאט ח"ב דפו"ר $700, רי"ף מיט חתימה ר' ברוך בענדיט ליכטנשטיין אביו של הרה"ק ר' הלל מקאלאמייא $5000, רי"ף עם חתימת הגאון ר' חנוך הינך המרחשת *$2500 , ספר בנימין זאב באלאנגט צו תפארת שלמה ראדאמסק, חובת הלבבות שנת ש"ח מצב יפה רק חסר השער $3000, סעט ארבע טורים מצב נהדר עם כריכה ארגנלית נדפס דיהרנפורט עם חתימת הגאון ר' זרח ב"ר אבא ליפפא אב"ד בוחיף ועוד $2000, פרי עץ חיים קארעץ שייך לר' ליבר בהרב און אלטע הגהות בקבלה כת"י $2000*

דער גליון איז לעי"נ הבחור יוסף שמואל ע"ה ב"ר צבי אלימלך נ"י, און לעי"נ ידיד נפשי המקובל הצדיק ר' מיכאל בן רחמים נימני זצ"ל כ"א תמוז תשע"ז

4403 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA 718 438 8414 718 633 5500 T/f Hours are 11-7:30 Fri till 1:30, To receive pardes: send to-pardesyehuda1@gmail.com or pickup in the store from Wednesday also on the web at *WWW.SEFORIMWORLD.COM*